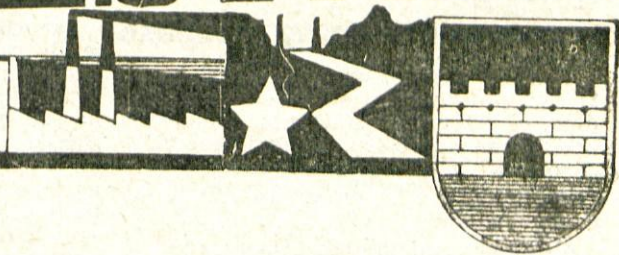

TRŽIŠKI VESTNIK

LETO V.

Tržič, 28. novembra 1956

St. 18

29. november - dan rojstva nove Jugoslavije

29. novembra l. 1943 je bilo sklicano v Jajcu drugo plenarno zasedanje Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije. Na plenum je prišlo 240 delegatov iz vseh krajev domovine.

AVNOJ je postal vrhovno zakonodajno telo Jugoslavije s pravicami parlamenta. V predsedstvo je bilo izvoljenih 56 članov z dr. Ivanom Ribarjem na čelu. Nacionalni komite Jugoslavije je predstavljal začasno vlado. Na zasedanju je bilo sklenjeno, da se pregledajo in po potrebi razveljavijo vse pogodbe prejšnje jugoslovanske vlade, ki je ubežala v Kairo in London. Sklenili so, da ne bodo dovolili kralju Petru II. vrnitve v Jugoslavijo, dokler se na svobodnih volitvah po končani vojni jugoslovanski narodi sami ne odločijo za notranjo ureditev države. Končno je bil sprejet sklep, da bo Jugoslavija organizacijsko demokratična federativna republika s federativnimi enotami Slovenija, Srbija, Hrvatsko, Crno goro, Bosna in Hercegovina in Makedonija.

Z odloki drugega zasedanja Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije so bili zajamčeni boljša in srečnejša bodočnost, nacionalna enakopravnost in bratstvo jugoslovanskih narodov.

Ti odloki so prekržali načrte begunski vladi in vsem reakcionarnim elementom. Po drugi strani so odloki drugega zasedanja AVNOJ našli ugoden odmev v demokratičnem svetu in v inozemskem demokratičnem tisku.

Federativna država ni neko združenje držav na osnovi mednarodnih pogodb, temveč resnična država s federalnimi enotami in z lastno ustavo. Zvezni zakoni veljajo za vse enote, te pa imajo še posebej svojo ustavo in zakone, ki soglašajo z zveznimi. Organi osrednje oblasti so voljeni in izbrani po principu enakopravnosti iz vseh federativnih enot.

Takoj po prvih svobodnih volitvah, ki so bile 11. novembra 1945. leta, se je sestala ustavodajna skupščina, ki je 29. novembra istega leta objavila deklaracijo o proglasitvi Federativne ljudske republike Jugoslavije. Jugoslavija je postala zvezna država republiške oblike in predstavlja skupnost jugoslovanskih narodov. Z odločno ustavodajne skupščine so odpravili monarhistično obliko vladavine in s tem odvzeli kralju Petru II. in dinastiji Karadjordjevičev pravico do vodenja državnih in upravnih poslov v Jugoslaviji.

V tem času so objavili prvo ustavo, ki so jo dali v javno ljudsko razpravo. 31. januarja leta 1946 je bila izdana nova

ustava Federativne ljudske republike Jugoslavije.

V letih 1946 in 1947 so bile izdane republiške ustave.

Po ustavi so vsi državljani FLRJ enakopravni ne glede na narodnost, raso, veroizpoved in spol. Vsak državljan je lahko član katerekoli verske skupnosti, ali je pa brez vere. Cerkev je ločena od države in vsako njeno vmešavanje v politiko države je prepovedano. S tem je onemogočen razvoj političnega klerikalizma. Vsakemu državljanu je zajamčena svoboda tiska, govora, zborovanja, manifestacij, svoboda znanstvenega in umetniškega delovanja.

Državljanji imajo dolžnost, da se ravnajo po ustavi in zakonih, da opravljajo delo po svojih zmožnostih in da branijo domovino.

Pred 13 leti se je rodila naša republika v najtežjih okoliščinah. Zaživela je povsod tam, kjer je narodno-osvobodilna vojska otela sovražniku iz rok del naše zemlje. Narod je prelivljal kri za osvoboditev, za uničenje starega preživelega načina vladanja v državi in za postavitve ljudske oblasti in napredne demokratične republiške ureditve države. Družbeno ekonomska ureditev Jugoslavije je čvrsta in vzorna in je vzgled vsem naprednim narodom v svetu.

Predavanje Borisa Zihlerla o mednarodnem položaju

Zapleteni dogodki na mednarodni pozornosti so v zadnjem mesecu razgibali ves svet. Zanimanje za dogodke na Poljskem, Madžarskem in v Egiptu je postalo osrednje zanimanje tudi vseh naših ljudi, ki so ves ta burni mesec spremljali razvoj z vso pozornostjo.

Zato je bilo zaželeno in kar se da primerno, da je prišel med nas tov. Boris Zihlerl in nam osvetlil vse to dogajanje. Docela polna dvorana hvaležnih poslušalcev je pozorno sledila njegovim izredno zanimivim izvajanjem. Čeprav so trajala skoro dve uri, je čas prehitro minil.

Tov. Zihlerl nam je razložil dogodke na Poljskem in Madžarskem in vlogo Jugoslavije ob njih. Opozoril je na razliko, ki je bistvena. Medtem, ko je del poljskih komunistov z Gomulko na čelu že med vojno aktivno deloval med Poljaki in se v gibanju, ki se je med Poljaki razvijalo od poznanskih dogodkov dalje, naslonil predvsem na delavski razred, je bila situacija na Madžarskem bistveno različna. Madžari so med vojno sodelovali z Nemci in ves vodilni partijski kader je bil na Madžarskem po vojni importiran. Zato so Madžari predstavljali za stalinizem najzlužnejše oprode, ki so Stalinove napotke najvestnejše izvrševali. Madžarska partija z Rakosijem na čelu se ni dovolj naslanjala na delavski razred in ko se je pokazalo, da stvari niso povsem v redu, so na mesto Rakosija postavili Geröja, kar je pomenilo le zamenjavo znotraj stalinistične skupine. Medtem ko je imel Gomulka za sabo delavski razred, ga niti Rakosi, niti Gerö nista imela. Tako se je zgodilo, da so šli dogodki na Madžarskem docela drugo pot kot na Poljskem.

V nadaljnjih izvajanjih je tov. Zihlerl osvetlil dogodke na Madžarskem od 23. oktobra dalje ko je madžarsko ljudstvo začelo z manifestacijami svojo borbo proti stalinizmu, ki nikakor ni bila borba zoper socializem. V tistih tragičnih dneh bi bilo treba stopiti v stik z zdravimi silami madžarskega delavskega razreda,

česar pa Gerö ni storil in česar ni storil tudi Imre Nagy. Tako se je zgodilo, da so se pojavili reakcionarni elementi, ki so že dokaj močno posegli v razvoj dogodkov.

Stališče Jugoslavije, ki ga sicer že poznamo iz govora maršala Tita, je tov. Zihlerl ponovno razložil. Prav tako je razložil vlogo Jugoslavije na mednarodni pozornosti ob vseh zadnjih dogodkih in nesoglasju, ki so nastala med nami in predstavniki Sovjetske zveze. Ta nesoglasja imajo svoj izvor v dejstvu, da Sovjeti pripisujejo vso krivdo in vse napake „kultu osebnosti“, mi pa menimo, da je stalinistični sistem sam poln notranjih protislovij, ki morajo privedi do trenj.

Naše gledanje na situacijo je pač dokaj drugačno kot gledanje sovjetskih predstavnikov in zato se ob tem razhajamo.

Nato je tov. Zihlerl pojasnil še dogodke v Egiptu, kjer je že nacionalizacija Sueškega prekopa zelo neugodno odjeknila na Zahodu. Tu so le čakali na primerno priliko za vdor v Egipt. Zdelo se jim je, da je v trenutku, ko je bila Sovjetska zveza angažirana na Madžarskem, prišel čas, „da postavijo stvari na pravo mesto“. Tov. poslanec je opozoril na vlogo, ki jo je tu odigrala Jugoslavija, pa tudi na afirmacijo OZN, ki se je pokazala dovolj kompaktna in sposobna reševati tudi tako težke primere, kot je bila agresija v Egiptu.

Končno je tov. Zihlerl pokazal, kako neprimerna je politika blokov in vojaških paktov, ki se v krlični situaciji ne more s pridom uveljaviti.

V zanimivi debati smo slišali še izčrpne odgovore na to in ono vprašanje.

Vse pa nas je prepričalo, da je gledišče Jugoslavije povsem pravilno in kar najbolj primerno.

Ko se je tov. Rudi Hrovatšč v imenu poslušalcev tov. poslancu zahvalil za izčrpno predavanje, je izrazil željo vseh navzočih, da bi se tovariš predavatelj tudi v bodoče odzval in nam še kdaj prišel razlagat zapletena dogajanja v svetu.

Ob Dnevu republike

čestita vsem naročnikom,
bralcem in sodelavcem

Uredništvo in uprava
„Tržiškega vestnika“

Spored prirediteljev

V počastitev Dneva republike

V sredo, dne 28. novembra 1956 bo ob 11. uri proslava praznika za šolsko mladino, ob 20. uri pa slavnostna akademija z obširnimi sporedom, ki jo izvede DPD „Svoboda“ v Cankarjevem domu.

V četrtek, dne 29. novembra 1956 bo ob 6. uri budnica;

ob 8. uri štafetni tek „Dneva republike“ ki ga izvede TVD „Partizan“;

ob 9. uri patrolni štafetni tek s streljanjem;

ob 10. uri slavnostna seja občinskega odbora;

ob 14. uri tradicionalne krožne dirke, ki jih izvede Avto-moto društvo;

ob 18. uri slavnostna seja TVD „Partizan“, sprejem mladincev v članstvo in podelitev diplom v domu „Partizana“.

V petek, dne 30. novembra 1956 bodo izleti v partizanske kraje, ob 9. uri pa bo namizno teniški turnir v domu „Partizana“.

V nedeljo, dne 2. decembra 1956 bo ob 14. uri prijateljska pokalna nogometna tekma.

Odkritje nove spominske plošče na spomeniku pod Ljubeljem

Spominski plošči, ki so jo na spomeniku pod Ljubeljem odkrili v spomin svojim umrlim tovarišem bivši francoski interniranci iz ljubeljskega taborišča, se je v soboto, dne 24. novembra, pridružila nova spominska plošča. Ta dan je poljska ambasada v Beogradu odkrila v spomin poljskim internirancem, zrtvam Hitlerjevega terorja, svojo ploščo. Napis na plošči se v slovenskem prevodu glasi: »Tu, na Ljubelju, na bratski jugoslovanski zemlji, so umrli poljski interniranci, žrtve hitlerjevskega fašizma. Slava njihovemu spominu! — Poljska ambasada v Beogradu.«

Pri svečanosti odkritja so bili poleg funkcionarjev poljskega veleposlaništva navzoči tudi zastopniki naših oblasti in zastopniki Zveze borcev. Zastopstva so položila pred spomenik vence, pevski zbor DPD Svoboda pa je zapel na tej slovesnosti nekaj partizanskih pesmi.

Delavski sveti in upravni odbori tržiških podjetij zasedajo

Zaporedoma v vseh industrijskih podjetjih razpravljajo o premijskih pravilnikih, izpremembah tarifnih pravilnikov glede na novo določena delovna mesta in pa glede na višje določene počne stroške, sklepajo o ukrepih za dosego postavljenega letnega količinskega plana in o dosedanjih izvršitvi plana, postavljajo komisije za inventarne popise, razpravljajo o normah in potrebni nadur, o požarnovarnostnih ukrepih in sankcijah proti malomarnejem, o prodaji nepotrebnih osnovnih sredstev in o analitičnem ocenjevanju delovnih mest ter o številnih notranjih problemih podjetij. Trgovska podjetja razpravljajo o delu in uspehih posameznih posovalnic in ocenjujejo lastno delo, obrtna podjetja istočasno pregledujejo svoje delo in se bavijo z vprašanjem, kako ustreči zahtevam ko-

misije, ki je pregledovala njihove obrtne prostore, upravni odbori finančno samostojnih zavodov razpravljajo o vprašanju, kako doseči zastavljene cilje in Kmečijske zadruge sklepajo o pristopu k novo ustanovljeni Poslovni zvezi, o vpisih posojila v skupni amortizacijski sklad za nabave v tujini, o ugotovitvah revizijskih organov, ugotovljenih inventurnih manjkah in njihovih vzrokih ter kritju.

Morda bo tiste delavce, ki želijo zidati lasten dom, najbolj zanimalo, da je upravni odbor Bombažne predelavnice in Kalnice te dni sprejel pravila stanovanjske zadruge podjetja. Zadruga naj omogoči, da bodo mogli delavci zidati lastne hiše. Toda v zvezi s tem bo treba premagati še nebroj težkoč. Ko bodo odstranjene in zaskurana sredstva, bo javnost o tem posebej obveščena.

V LJUBELJSKEM CESTNEM TUNELU SO ZAČELI DELATI

Republiška uprava za ceste LRS je že odobrila kredit za nadaljevanje del v ljubeljskem predoru in dela so se že začela. Seveda pa z določenim kreditom ne bo možno dovršiti vseh del, četudi je odobreno zaenkrat več milijonov dinarjev v ta namen. Upamo, da se bodo dela nadaljevala do končne dograditve predora.

NOVA OBČINSKA STANOVANJSKA HIŠA OB CANKARJEVI CESTI

Licitacija je že razpisana in če bo dopuščalo vreme, bodo hišo začeli še leto graditi. Nova hiša bo imela 4 moderna stanovanja, ki bodo medsebojno popolnoma ločena. V pritličju bo kuhinja in dnevna soba ter pomožni prostori. Vsaka stranka bo imela ločeno stopnišče na nadstropje, kjer bo stanovanje imelo spalnice.

„PODLASICA“ V PRISTAVI PRIPRAVLJENA ZA GRADNJO HIŠ

Te dni je geometer parceliral zemljišča na „Podlasi“, potem ko je urbanistični načrt že predvideval zazidavo tega zemljišča.

Na Podlasi bo že v teku prihodnjega leta zrastle novo moderno naselje. Te dni

je občinska komisija na mestu samem že doočila traso novega vodovoda, ki bo izpeljan do določene točke nove ceste naselja. Tisti, ki bodo zidali na Podlasi, bodo seveda od glavnega voda morali do svojih hiš sami speljati hišni vodovod. Občinski ljudski odbor bo v gradnjo vodovoda na Podlasi vtaknil veliko vsoto denarja. Nekateri graditelji hiš bodo morali poožiti svoj vodovod preko sosednjih parcel. Tak doovor bodo seveda morali spoštovati vsi, ki bodo gradili na Podlasi, kajti nihče ne bo imel pravice, da brani sosedu pravico do vode.

ELEKTRIKA IN VODOVOD NA SLEMENU-BREZJAH NAD TRŽIČEM

Prebivalcem novega delavskega naselja na Slemenu-Brezjah nad Tržičem je občinski ljudski odbor izpolnil spomladani obljubo in je to delavsko naselje elektrificiral in preskrbel z vodo iz novega občinskega vodovoda. Električna luč je prvič zasvetila v ponedeljek, dne 19. t. m. ko je istočasno tudi pritekla voda iz novega vodovoda v delavske hiše. Male slavnosti ob tem dogodku sta se udeležila predsednik občinskega ljudskega odbora Lovro Cerar in podpredsednik Karel Kravcar.

JELKA ŽAGARJEVA:

ZA PEST MAKARONOV IN RIŽA

IZ MOJIH
PARTIZANSKIH
SPOMINOV

Nad Cerknim leži vasica Jesenica. Takoj za njo se dviga mogočni hrbet gore Kojca, pod katero se stiskata vasi Kojca in Zakojca.

Tam v Zakojci so imeli svoje postojanke Nemci in fašisti, na Jesenici pa partizani. Vas Kojca je pa bila vmes. Tja so prihajali zdaj Nemci, potem fašisti in zopet partizanske patrulje.

Na Jesenici že delj časa niso imeli učitelja. Ko je komanda mesta Cerkno tja poslala Ferda Žagarja, so se ga domačini Jesenice branili na vse pretege, češ da je to prenevarno.

In je bilo na Jesenici res nevarno. Če je bila nemška hajka, potem je bila Jesenica gotovo prizadeta. Mnogo aktivistov iz vasi je za vedno izginilo v nemškem ujetništvu. Če je Nemcem zmanjkalo mesa, so pridrli v jutranjem somraku v vas, odgnali nekaj živine in odšli za teden ali dva. To se je tako pogosto ponavljalo, da je postala komanda v Cerknem že resno zaskrbljena.

Postavila je zasode, premestila nekaj čat v Jesenico. Nemcev ni bilo. Toda že čez dan, dva, ko so partizani odšli, so se sovražniki spet pojavili, odgnali ujetnike in živino ter se posmehovali preplašenim ljudem.

V novembru je že padel prvi sneg. Bilo je v letu 1944, ko je bila stiska s prehrano že tako huda, da so bataljoni

stradali. Enajst partizanov je ves dan taval od hiše do hiše vsepovsod po grapah in strmihah, toda še zvečer so bile njihove vreče za krompir prazne.

Na smrt utrujeni so se privlekli na Jesenico. Še ves naslednji dan so počivali in si previjali do krvi ožuljene noge. Nabrali so po prgiščih krompirja le za eno vrečo, ostale so bile še vedno prazne.

Zgodaj je padel mrak. Vas je zaspala. Nikjer ni bilo luči, saj ljudje niso imeli ne sveč, ne petroleja. Tudi Ferdo Žagar je zgodaj legel. Živel je sam v prazni hiši in spal na borni slamnjači. Zeblo ga je.

Bila je še trdna noč, ko so ga prebudili divji udarci po vratih. Pred hišo so bili — Nemci.

Uklenili so ga.

Nemci so se tokrat sredi gluhe noči neslišno prikradli v vas, prišli k prav določenemu kmetu in v njegovem hlevu zaletili vseh enajst spečih partizanov. Uklenili so gospodarja in partizane. Premetali so vso hišo, pokradli ves živež in obleko, a iz hleva odgnali vso živino.

Založna kolona je krenila iz vasi, da se nikdar več vanjo ne vrne...

Vsem, ki so ostali v vasi, je bilo nerazumljivo, kako so Nemci našli hišo, v kateri so spal partizani, in ravnotako, kako so vedeli, da je v vasi partizanski učitelj in kje stanuje.

Znova se je naselila v vasi partizanska četa. Zasede so bile pripravljene noč in dan. Nič se ni zgodilo.

Potem so partizani spet odšli, ker so bili v Vipavski dolini številni boji. Na Jesenico so prišli štirje intendanti po hrano. Blizu vasi Kojca je stal partizan na straži. Bil je dobro skrit. Že delj časa je opazoval dečka, ki je prihajal iz Jesenice in se snotoma plašno oziral. Ko je bil Fantič že skoraj ob njem, ga je partizan spoznal, saj ga je že večkrat videl. Stopil je predenj in ga prijel tako nepričakovano, da fant ni mogel nikamor.

„Kam greš?“ ga je vprašal.

„K teti v Zakojco,“ je odgovoril preplašeni deček.

Stražarju se je zdelo čudno, zakaj se ga boji, pa mu je rekel: „Fant, zdi se mi, da kar nekam preprosto hodiš k teti! Zakaj pa hodiš k njej?“

„Dala mi bo makaronov in riža.“

V tistih časih so bili makaroni in riž nekaj nepopisno dragocenega. Imeli so jih le — fašisti in Nemci.

Partizanov sum je rasel. Odkod naj ima navadna kmetica v Zakojci toliko makaronov in riža, da jih celo razdaja? V trenutku se mu je odkrila resnica: izdaja.

Bliskoma je preiskal dečku žep — nič. Pogledal za srajco in našel zgagnjen listek. Na njem je bilo napisano: „Partizani so odšli, le štirje so še pri Florijanu.“

Potegnil je revolver in zagrmel na fantiča: „Takoj povej kdo ti je dal listek, sicer te priči ustrežim!“

Bled kot krpa je otrok zajecjal: „Mama.“

S seje sveta za plan in finance

OBCINSKI PROMETNI DAVEK — DAVEK NA MALOPRODAJNI PROMET NA PIJACE

Po sklepu občinskega ljudskega odbora so letos pobrali v Trzinu samo 1% davka na maloprodajni promet vina in ostalih alkoholnih pijač. Vse občine v okraju Ljubljana, pa tudi drugih okrajih so pobirale po 10% tega davka. Medtem je izšlo tolmačenje državnega sekretariata, da so alkoholne pijače tudi „živilo“ in od Novega leta dalje v Trzinu ne bodo pobirali več letošnjega davka na vino in alkohol v trgovinski prodaji. Logično je, da se bodo morale pijače zato vsaj za 1% vrednosti poceniti, pocenitev v občinih ljubljanskega okraja pa bo morala znašati kar 10%.

TEZKOČE GOSTINSKIH OBRATOV

so bile predmet razprave na zadnji seji sveta za finance, kajti številni gostinski obrati izkazujejo izgubo in mnoga podjetja izplačujejo samo 80% plač. Kje so vzroki za pasivnost podjetij, je težko odločiti. Res je tudi, da niso vsa podjetja pasivna. Nočemo nikomur ničesar očitali, toda čudno je, zakaj se menda brez izjeme vsi gostinci branijo, da bi izvrševali privatno gostilniško obrt. Zakaj so živeli pred vojno? Če jim občina garantira sorazmerno nizke davke, zakaj ne bi šli v privatni sektor? V trziški občini je že več zasebnih gostiln, ki kar dobro delajo in se ne pritožujejo, ker so prešle iz državnega v zasebni sektor. Res je tudi, da so trziške gostilne v zadnjem tromeščju pokazale občutno zmanjšanje izgube in opaziti je resno skrb gostinskih podjetij, da se vzdržijo.

Sprememba železn. voznega reda

Z 20. novembrom 1956 je stopila v veljavo na progi Trzin-Kranj sprememba v voznem redu, po kateri odhaja popoldanski vlak iz Trzina ob 14.58 (namesto 15.10) in pride v Kranj ob 15.27 (namesto 15.41).

Ker gre gorenjski vlak iz Kranja proti Ljubljani ob 15.33, je s tem zopet vzpostavljena popoldanska železniška zveza Trzin-Ljubljana, katero je delovno ljudstvo v tem letu močno pogrešalo.

Niso ga več pustili domov. Po skritih stezah so ga privedli v Cerkljo in zasliševali. Fantič je priznal, da je že večkrat nesel mamino pošto teli, ki je bila vselej zelo vesela. Zelo dobro se je razumela z Italijani in Nemci. Pravila je fantiču, da imajo tudi njega radi, naj kar nese mami zavitek makaronov ali riža, da se bosta najedla.

Spet je padla noč na Jesenico. Tudi tokrat se je vasi približala četa, a ne nemška iz Zakojce, pač pa partizanska iz Cerklje. Tudi ta četa je vedela, kam mora kreniti.

Ustavila se je pred hišo, kjer je bila doma izdajalka. Potrkalo je.

Prihitela je odpret, ker je menila, da se je vrnil sinček, ki se je pri teli zamudil.

Ko je zagledala partizane, je jeknila in se sesedla. Pred njo je obstala trda, neusmiljena, pravična usoda.

Drugo jutro je partizanska četa vodila izdajalko proti Cerklju. Noge so se ji zapletale. Strašna groza ji je v obraz začrtala take spake, da je skoraj ni bilo spoznati.

Ob samotni hiši je zaprosila, da bi smela v stranišče, ki je stalo zunaj na prostem. Partizan jo je spremil in čakal pred vrati.

Dolgo je čakal. Zaslišal je stokanje. Udril je vrata.

Tam je visela, obešena na trak svojega predpasnika. Sama si je bila sodila.

Istega dne je partizanska četa prišla v Zakojce in pred očmi Nemcev in Italijanov ustrelila drugo izdajalko.

S seje sveta za gospodarstvo

NEIZKORISČENA AMORTIZACIJA GOSPODARSKIH PODJETIJ

Občinski ljudski odbor je pozval gostinska podjetja in gostišča, komunalna in obrtna podjetja, da se izjavijo, če bodo porabila amortizacijo, ker ima občinski ljudski odbor pravico, da neizkoriščeno amortizacijo teh podjetij da kot dolgoročno posojilo gostiščem in komunalnim podjetjem. Z izjemo nekaj podjetij so vsa odgovorila, da bodo sama porabila amortizacijo. Svet za gospodarstvo pa dvomi, da bodo podjetja to tudi storila, tembolj, ker nekaj tisoč dinarjev v enem podjetju nič ne pomeni, če pa se skupna vsota amortizacije več podjetij da nekemu kot posojilo, se lahko na ta način pomaga z velikimi vsotami vsako leto nekaj podjetjem, da si nabavijo vse tisto, kar potrebujejo. Svet je sklenil, da skliče sestanek vseh prizadetih podjetij in jim razloži koristi takega poslovanja in da se napravi sklep o odstopu amortizacije. Bolje je, da podjetje, ki denarja ne potrebuje, takoj, tega posodi. Vsako leto se mu bo zbirala nova amortizacija in v nekaj letih bo tudi tisto podjetje imelo zbranih dovolj sredstev ali pa bo lahko dobilo večje posojilo za svoje potrebe. Očitno pa večina podjetij namena občinskega ljudskega odbora ni dobro razumela.

NOVA PEKARIJA „VILFAN“

Odkar je podjetje „Pekarija“ prenehalo s peko kruha pri Vilfanu, je mnogo ljudi kritiziralo kvaliteto kruha, ker je Vilfanova peč baje zelo dobra, boljša kot peč „Pekarije“. Tudi je pekarija pri Vilfanu za določeni del mesta potrebna. Vilfan je pred nekaj leti dobil obrtno dovoljenje za pekarijo, pa je obrtni list v skladu z dogovorom s „Pekarijo“ vrnil. Sedaj pa je znova prosil za obrtno dovoljenje in svet je njegovi želji ustregel. Tako bo verjetno Vilfan v bližnjih dneh začel peči kruh — šterovec gospodinjam, ki bodo prinesle kruh v peko. Svet je celo sklenil dovoliti Vilfanu, da peče kruh na lasten račun in to vse z namenom, da zatre kritiko v Trzinu, da je kruh iz „Pekarije“ včasih slab. — Vse kritike pa se bodo nehale, ko bo zgrajena nova mestna pekarija. Toda do tega je še leto dni, ker se je letos kljub vsemu pričakovanju zavlekla izdelava načrtov in tudi OLO Kranj ni pravočasno odobril kredita za pekarijo.

CENA ZA MAST IN OLJE

Okrajna trgovinska zbornica v Kranju je pisмено predlagala spremembo priznanja stroškov za mast in olje. Dosedaj so trgovinam priznavali 15 din stroškov za nižinske in 16 din stroškov za oddaljene kraje. Zbornica je predlagala zvišanje cen masti in jedilnemu olju, ker so doslej priznani stroški prenizki, da bi trgovina krila izdatke. Zbornica je tudi predložila podrobno kalkulacijo. Zadeva je povzročila na seji sveta za gospodarstvo dolgotrajno razpravo, toda do rešitve ni prišlo.

VASCANOM IZ GOZDA NAD TRZICEM SO ODPISALI DOLGOVE

Izvršni svet LRS je prenesel terjatve iz obnovitvenih kreditov na okrajni ljudski odbor z namenom, da se neplačane take terjatve v utemeljenih slučajih delno ali v celoti odpisujejo ali izterjajo in denar porabi za nadaljnjo obnovo podeželja. Sedaj pa je okrajni ljudski odbor prenesel vsa aktiva in pasiva na občinski ljudski odbor, ker on bolj pozna razmere, da sklepa glede izterjave ali odpisa ali ponovne dodelitve kredita za obnovo. Dolg, t. j. obnovitveni kredit je bil črtan 22 posestnikom iz vasi Gozd nad Trzinom, medtem ko je en posestnik dolg v celoti odplačal.

REČNI KONTROLORJI

Marsikdo je doslej brez vprašanja odvezal glinico, mivko, gramoz ter kamen iz rečnih strug in marsikdo je tudi sekal vegetacijo v strugah in na obrežju. Tega bo sedaj konec, ker je svet na poziv višjih oblasti sklenil, da nastavi posebne kontrolorje, ki bodo stalno pazili, da ne bo nihče vzel iz struge rek ali potokov kakega materiala ali tam sekal. Zakaj je to potrebno? Z odvzemom materiala se spreminja mnogokrat vodotok in voda potem spreminja smer ter dela škodo. Po drugi strani pa noben posestnik ne pusti, da se mu vzame nekaj, kar je njegovega in tudi tu mora obveljati to načelo. Tisti, ki bodo v bodoče iz rečnih strug kaj odzvali, bodo morali imeti za to dovoljenje in plačevati neko, četudi skromno odškodnino.

TRZISKA KAVARNA ZAPRTA?

Da in ne. Podjetje je prosilo svet za gospodarstvo, da sme odpirati kavarno od ponedeljka do vštetelega petka ob 17. uri, ob sobotah, nedeljah in državnih praznikih pa ob osmih zjutraj. Vsak dan pa bo kavarna odprta po potrebi tudi preko poledja. Podjetje dokazuje, da inkasira kavarna preko dneva tako malo, da ne more pokriti niti stroškov za strešno osebje. Če bi kavarna bila samostojno podjetje, bi delala z izgubo, kljub temu, da v večernih urah nekaj zasluži, toda dosedaj je izgubo kavarne krila gostilna Zelenica. Na seji sveta za gospodarstvo je prošnja kavarne naletela na trdo diskusijo. Mnogi člani sveta so se upirali predlogu podjetja, saj je kavarna edini prostor za tujca. Komaj je prodrl predlog podjetja, da se kavarna ob delavnikih zapre. Samo z enim glasom večine je svet sklenil, da izda kavarni začasno dovoljenje, da sme odpirati kavarno ob 17. uri.

GOSTILNA „PRI SLUGI“

Danes je v Trzinu samo 5 gostiln, medtem ko jih je pred vojno bilo 14. Na področju sedanje občine je pred vojno bilo rednih gostiln (brez planinskih postojank) 29, danes pa jih je 25. V okolici mesta je torej gostiln še kar precej, čeprav so tam manj potrebne, v mestu samem pa jih je skoraj trikrat manj. Gostilna pri Slugi je na zelo prometni točki in četudi prostori niso najidealnejši, so v primeri z gostinskimi prostori v Kranju in mnogih drugih krajih v našem okraju in v Trzinu samem še vedno zadovoljivi. Tako se je izjavila sanitarna inspekcija, ki si je prostore ogledala, ko je planinsko društvo prosilo za dovoljenje za gostilno. Svet za gospodarstvo je na zadnji seji soglasno ugotovil, da je gostilna v okolici avtobusne postaje v Trzinu potrebna, saj potniki nimajo ob vremenskih neprilikah nikjer nobene strehe in daleč okoli ni druge gostilne in tudi nobenega stranišča pri bližini. Zato je svet za gospodarstvo mnenja, da naj se gostilna „pri Slugi“ čimprej odpre.

SPORED PREDAVANJ RADIJSKE KMEČKE UNIVERZE

1. 12. Vet. Janez Batis: Kolkošja kuga.
4. 12. Ing. Jože Ferčej: Vzrejni cilji slovenske živinoreje.
6. 12. Doc. ing. France Adamič: Biološke in ekonomske osnove sadnega izbora.
8. 12. Ing. Miran Veselič: Načrt in kompleksna obnova vinogradov na družni podlagi.
11. 12. Ing. Jože Sparing: Kompostiranje hlevskega gnoja.
13. 12. Ing. Mirko Peternel: Izgledi za vnovčevanje živinorejskih proizvodov.
15. 12. Ing. Vilko Masten: Izkušnje pri zatiranju ameriškega kaparja.

Z občnega zbora DPD „Svoboda“

Več sodelovanja, skupen prostor in uspeh ne bo izostal

V sredo, 14. novembra je imelo Delavsko prosvetno društvo „Svoboda“ v Trziču svoj redni letni občni zbor.

Zal udeležba na občnem zboru tako pomembnega društva, kot je DPD „Svoboda“, še zdaleč ni bila zadovoljiva. Poleg tretjine članstva „Svobode“ so se občnega zbora udeležili še predstavniki občinskega ljudskega odbora, SZDL in ZK. Posebno smo pogrešali predstavnike sindikalne organizacije, delavskih svetov in društev. Posebno nerazumljiv odnos do tega društva imajo sindikalne podružnice z občinskim sindikalnim svetom na čelu, saj niso poslale niti enega zastopnika na občni zbor.

Občni zbor so pozdravili samo predsednik delavskega sveta Bombažne predilnice in tkalnice ter predstavniki Zveze „Svobod“ in prosvetnih društev Slovenske in Gorenjske.

Ze iz poročila, ki ga je podal predsednik DPD „Svoboda“, tov. Peraič, in iz diskusije po poročilih vodij sekcij je bilo razvidno, kako pomembno je to društvo za industrijsko središče, kot je Trzič. V društvu bi se moglo in moralo delavstvo v polni meri izživljati, kajti širina našega dela lahko zajame vsakega delovnega človeka. Najti je treba samo oblike in pogoje za to delovanje. Posebno je bilo poudarjeno, da bi morala delavska prosvetna društva postati našemu delovnemu človeku drugi dom. Veliko vprašanje pa je, kdaj se bo to uresničilo. Naše društvo še vedno tarejo velike materialne težkoče. Kljub temu, da društvo razpolaga s tremi prostori, le-ti še zdaleč ne ustrezajo potrebi. Prej ali slej bo treba delavskemu prosvetnemu društvu „Svoboda“ priskrbeti skupne prostore, kjer se bo članstvo lahko medsebojno spoznavalo in se posvečalo bolj aktivno delu, pri katerem bi se lahko tako politično kot tudi strokovno izpopolnjevalo.

Osnovna pomanjkljivost dosedanjega dela v delavskem prosvetnem društvu „Svoboda“ je premajhno sodelovanje z drugimi društvi in organizacijami. Socialistična zveza, ZK, posebno pa sindikalne organizacije bi se morale bolj zavedati, da breme kulturno-prosvetnega poslanstva ne sme ležati samo na ramah upravnega odbora in njenih sekcij, ker je delo v društvu tudi delo za njihovo organizacijo. S pomočjo SZDL, ZK, Zveze sindikatov bo treba čimprej začeti s poljudno znanstvenimi predavanji, ki bodo namenjena širši množici ljudstva. Posebno se pozna skoraj v vseh sekcijah, razen šahovski, pomanjkljiva dejavnost mladinske organizacije, iz katere bi društvo lahko črpalo manjkajoči mladi ka-

der godbenikov, pevcev, igralcev in režiserjev. Za to dejavnost je mladine v Trziču dovolj, treba pa jo je zainteresirati za to delo.

Tov. Peraič je v svojem poročilu med drugim dejal: „Vsem merodajnim činiteljem v Trziču od organov delavskega samoupravljanja, sindikalnih podružnic, občinskega sindikalnega sveta do direktorjev podjetij in političnih organizacij poslavljamo vprašanje: Kdo je odgovoren za uspeh in delovanje „Svobode“? Ali pade krivda za neuspeh na upravni odbor in sekcije pri DPD „Svoboda“? Ali ni morda dolžnost vseh činiteljev, da pomagajo našemu društvu? Vsa diskusija o tem bi bila verjetno odveč!“ Zanimiva bi bila samo majhna analiza finančnih sredstev, ki so jih dala podjetja in občina društvom glede na pomen in delo teh društev. V delavsko prosvetnem društvu delajo danes naslednje sekcije: godbena, dramska, pevska, lutkovna, kino, knjižnica in šahovska s čitalnico. Vsaka teh sekcij je za Trzič neobhodna in zelo pomembna za razvoj mladega socialističnega človeka. Delovanje teh sekcij pa je ozko vezano na finančna sredstva.

DPD „Svoboda“ bo morala v bodoče poleg naštetih problemov reševati tudi

Svet za prosveto in svet za kulturo sta zasedala

V razpravi je bilo vprašanje, kaj potrebuje občina v prihodnjem letu na šolskem, prosvetnem in kulturnem polju in kakšne izdatke bo predvidel v ta namen občinski proračun. Načelnik tajništva za prosveto OLO tov. Janez Grum je pojasnil, kakšne so sploh možnosti finansiranja. Povedal je, koliko ima vsaka občina povprečno na leto stroškov za šolanje enega osnovnošolskega učenca ali učenca gimnazije. Izračunali so, da znaša povprečje letno 5.680 din, za gimnazijskega dijaka pa nekaj več. Seveda pa v tem povprečju še davno niso zajeti vsi stroški, najmanj pa vzdrževanje šolskih poslopij. Po tem izračunanim ključu bodo dovoljeni izdatki za šolske otroke, četudi bo občina imela polno pravico svobodno razpolagati z vsemi sredstvi svojega proračuna. Toda če bo za šolo dala več, bo drugje primanjkovalo, in obratno. V bodoče bo občina sama nabavljala učila za šole in ne več šolska upraviteljstva. Na seji svetov za šolstvo in kulturo so določevali tudi procent, koliko naj bi šlo za eno ali drugo vrsto šolskih izdatkov v drugem letu. Razpravljali so seveda tudi o vajenskih in industrijskih šoli. Dežje jasli bodo spadale v pristojnost socialnega skrbstva občine, vrtec pa bo ostal prosvetna ustanova.

Na seji so posamezni člani opozarjali, kako slaba je streha na poslopijih osnovnih šol v Trziču. Občinski ljudski odbor za popravila v teh poslopijih vsako leto žrtvuje velike vloge, toda stavbe so stare in poravnava izboljšajo stanje le za leto dni. Nagrade šolskim učencem ob tekmovaljih bodo plačevali iz občinskega šolskega proračuna, večje izdatke iz tega naslova pa bo moral nositi OLO Kranj. Tudi stroške predvojaške vzgoje bo morala nositi občina, medtem ko bo izdatke

Osebna nest

Za doktorja medicine je promovirala Neda Smolik. Novi doktorici priskrbeno čestitamo!

Koncert Slovenskega okteta

bo v nedeljo, dne 2. decembra 1956 ob 20. uri v dvorani Svobode (ne v ponedeljek, 3. decembra, kot je bilo prvotno javljeno).

Sodelujejo: I. tenor: Gašper Dermota, Janez Lipušček, II. tenor: Marij Kogoj, Božo Grošelj, bariton: Tone Kozlevčar, Roman Petrovičič, bas: Tone Petrovičič, Artur Sulc.

Vstopnina: Sedeži od I.—V. vrste po 100 din, od VI.—XI. vrste po 80 din, od XII. vrste dalje po 60 din.

Vstopnice se dobijo v Turističnem društvu.

problem zvišanja števila članstva, kajti število članov v Svobodi (270) je vse premajhno za tržiško občino.

Občni zbor DPD „Svobode“ je vsekakor pravilno osvetlil nekatere pomanjkljivosti našega kulturnega dela in nakazal lepe smernice za nadaljnje delo novoizvoljenemu odboru. Te smernice naj bi bile: uvesti strokovna in poljudno-znanstvena predavanja, uvesti dramski tečaj, s pomočjo glasbene šole zopet vzpostaviti orkester, odpraviti nepotrebno rivalstvo med društvi, dati vso podporo dramski sekciji, ki bo skušala spraviti na tržiški oder vsak mesec v sezoni eno dramsko delo, pomagati pevski sekciji pri organiziranju ženskega oziroma mešanega zbora, še bolj podpirati delovanje kino-sekcije.

še večjega obsega (kot n. pr. taborjenja in pod.) moral prevzeti okraj. Tudi profilavionska zaščita bo še nadalje skrb občine in bodo stroški bremenili občinski proračun.

Oba sveta sta obširno razpravljala tudi o stroških za ljudsko izobraževanje, predvsem za ljudsko univerzo, razna predavanja, koncerte in prireditve, kmetijsko, šolo in razne tečaje ter seminarje. Varstvo kulturno-zgodovinskih spomenikov bo izročeno občinskemu ljudskemu odboru potem, ko to odloči višji organ.

Od okrajnega globala 11 milijonov din za javne knjižnice naj dobijo pretežni del tiste občine, kjer knjižnice že delajo, torej Kranj, Trzič in drugi večji kraji.

Oba sveta sta dalje sklenila priporočiti občinskemu ljudskemu odboru, da dobijo v bodočem letu podporo iz občinskega proračuna le tista društva, ki so res delavna in ki to dokažejo.

Na seji so razpravljali tudi o personalnih vprašanjih profesorjev, učiteljev in ostalega osebja in o proslavi praznika Dneva republike. Izvedbi proslave je prevzela tržiška SZDL.

Končno se je razvila na seji obeh svetov zanimiva razprava, kaj je z gradnjo novih šol. Zastopnik OLO tov. Janez Grum je pojasnil, da bi potreboval okraj najmanj 2 milijardi dinarjev, če bi hotel ustreči vsem potrebam in to še tako, da bi bil pouk dopoldne in popoldne. Če pa bi hotel imeti vsak razred prostor zase, bi bilo 3 milijarde premalo. Kje vzeti tako veliko vsoto? Zato so napravili vrstni red gradnje šol. V prvo vrsto pridejo kraji, kjer je treba začeti gradnjo do graditi (Dražgoše, Trstenik, Lippica in Zirovnica), v drugo vrsto pride Stržišče, kjer potrebujejo za dograditev dve milijoni, nato sledijo druge občine in Trzič bi končno ršel šele na osmo ali osmo mesto. Seveda so člani našega sveta tej razdelitvi nevariali, saj je stvarno slabo stanje tržiških šol obče znano. Podljubelj pa sploh nima šolskega poslopja.

. . . Kino . . .

4.—5. decembra: Ameriški film JAJCE IN JAZ.

6.—7. decembra: Ameriški film IZNAD 30. NADSTROPJA.

8.—10. decembra: Ameriški barvni film NA DALJNEM SEVERU.

11.—12. decembra: Ameriški film DARILLO NA VRVICI.

13.—14. decembra: Mehiški film TRIJE PUSTOLOVCI.

15.—17. decembra: Francoski barvni film RDEČE IN ČRNO I. del.

Andrej Tišler:

TRŽIŠKEGA ČEV LJARSTVA

(Nadaljevanje)

V Trziču je obstajalo poleg čevljarske zadrage, v katero so bili včlanjeni mojstri, tudi društvo izučeni čevljarskih pomočnikov. Društvo je imelo svoj sedež v kaki gostilni, n. pr. pri Damulniku, nazadnje pa pri Luzarju. Vsak mesec so plačevali po 5 din, kar so imenovali „auflog“ (Auflage). S tem denarjem so podpirali onemogle in bolne člane društva. Umrle so tudi dostojno spremlili do groba. Vsako leto so imeli prvo nedeljo v mesecu septembru svoj letni dan, ki so ga zaključili z veselico s srečo. Vsak novodošli član je dobil od starešine pušelje in cigaro.

Čevljarski pomočniki so bili vedno veseli in šegavi ljudje. Iz mnogih delavnic se je slišalo veselo petje. Mladim pomočnikom so se šli večkrat, če so delali že do 11. ali celo 12. ure ponoči in če je bila jasna zimska noč, v Zgornji Lom sanjski. Zjutraj so bili pa zopet redno pri delu.

Nekateri bivši pomočniki so se osamovoljili in postali čevljarski mojstri tako v Trziču kakor tudi v okoliških vaseh. Za marsikatero je bil zlasti glede obratnega kapitala začetek težak. Mnogi pa so ostali pomočniki vse življenje. Nekaj teh je danes že med upokoženci. Njim gre vse priznanje za dolgoletno zvesto delo v naši stroki. Večina pomočnikov pa je sedaj zaposlena pri ročnem in strojnem delu v tovarni „Peko“ v obratu 2, kakor tudi v obratu 1 in 4.

V Trziču je bila vsakemu mlademu vajencu oziroma pomočniku dana možnost, da se nauči vsakega dela, ki spada v našo stroko in ni mu bilo treba iti v tujino zaradi strokovne izobrazbe. V dobi med 1. in 2. svetovno vojno je prišlo več mladih pomočnikov v Trzič z Dolenjskega, Notranjskega, Primorskega itd. V Trziču se je marsikdo pričel kakemu delu in nekatere od teh vidimo danes na vidnih mestih oziroma na važnih položajih.

V opisanih okoliščinah nas je sredi uspešnega dela trziške čevljarske obrti in industrije doletela 2. svetovna vojna in z njo združenje hude posledice za nas vse.

V NOVI JUGOSLAVIJI

V začetku maja 1945 je bil iz naše domovine pregan okupator, ki je pustil za seboj še danes skeleče rane. Partizani so odložili orožje, mnogi izgnanci in deportiranci smo se vrnili v domače kraje. Nova družbena ureditev je zahtevala prilagoditev proizvodnje novim razmeram. Tudi trziško čevljarsko je krenilo na novo pot.

Okupator in njegovi pomagači so ob umiku iz Trziča precej hudo demolirali tovarno čevljev „Peko“. Odnegli so izdelke, material, razne strojne dele, nekaj strojev pa so onesposobili za obratovanje. Zaradi navedenih poškodb tovarna šest tednov ni mogla obratovati. Zavedno delavstvo in novo vodstvo tovarne je moralo z železno vztrajnostjo premagovati nastale težave. Potreba po obutvi je bila velika. Predvojna dnevna produkcija do 800 parov čevljev dnevno je stalno naraščala in dosegla leta 1948 s priklučenim nekdanjo tovarno čevljev „Trio“ dnevno proizvodnjo 1800 parov čevljev. Tovarni „Peko“ so dali ime „Triglav“.

Na pobudo MLO Trzič je bila leta 1953 ustanovljena mestna čevljarna „Ljubelj“ v prostorih bivše čevljarske tovarne „Trio“. Tam so odprli tudi popravilnico čevljev. Tovarno „Ljubelj“ je kasneje prevzela tovarna čevljev „Triglav“. Leta ima danes v teh prostorih obrat št. 2.

Leta 1948 so bile nacionalizirane nekatere večje ročne in strojne obrtne delavnice in sicer v Trziču: Konrad Mehle, Ivo Mandič, Alojz Stefe, Jože Stefe, Ivan Hrovat, Anton Ješe, Ignac Ješe, Jože Dobrin; v Križah And. Gradišar, J. Perko in v Sebenjah pa Jazbec.

V Kranju je bilo ustanovljeno podjetje „Obutev“, ki je imelo svoje poslovalnice širom po Sloveniji. „Obutev“ je združila nekatera nacionalizirana podjetja, tako v Trziču, kakor tudi drugod.

Za „Obutev“ so izdelovali čevlje tudi nekateri še preostali zasebni čevljarski mojstri, ki so dobili material pri „Obutvi“. Nekateri čevljarski mojstri, ki niso bili vključeni pri „Obutvi“, so se vsa povojna leta pečali z izdelovanjem čevljev po meri in s popravili čevljev. Ker prva leta po vojni še ni bilo proste prodaje usnja, so čevljarji - popravilci dobivali pri Združenju obrtnikov v Kranju mesečne nakaznice za usnje, katerega količina se je ravnala po obračunu porabe, oziroma po številu oddanih kuponov za templatce, katere so čevljarjem oddajali potrošniki. Strokovna popravila vseh vrst čevljev kakor tudi izdelavo čevljev po meri izvršujejo poleg mestne čevljarske popravilnice v obratu „Peko“ 2 še čevljarski mojstri Ivan Slapar, Peter Jurkovič, Andrej Kralj, A. Ovsenek. Na novo so oživela nekatera leta 1948 nacionalizirana podjetja, n. pr. Ivan Hrovat, Ignac Ješe, Jože Stefe, Jože Dobrin, Ivo Mandič v Trziču in Anton Ješe v Križah, ki obratujejo seveda v manjšem obsegu.

Mojstrski izpit za izdelovanje baby-copar je leta 1946 opravila Ivanka Zupan iz Trziča.

NAŠ STROKOVNI KADER

Že konec marca leta 1941 je prenehal pouk na bivši strokovni nadaljevalni šoli, ker je odšlo nekaj učiteljev in šolski upravitelj E. Vončina na orožne vaje. V novi Jugoslaviji pa je pričel pouk na novo oživeli strokovni nadaljevalni šoli dne 3. decembra 1945. Upraviteljstvo šole je prevzel upravitelj osnovne šole Mirko Brejce. Na šoli je bilo prvo povojno leto 21 učencev, med njimi pet prešivalk. Pouk na šoli je bil vsako leto boljši, zlasti ko so poleg najboljših učnih moči za splošne predmete prevzeli pouk strokovnih predmetov za to sposobni mojstri Čiril Kogej za kovinsko, Avg. Prižičič za lesno, M. Valjavec za oblačilno stroko.

Največ čevljarskih vajencev in prešivalk na strokovni nadaljevalni šoli oziroma na šoli za učence v gospodarstvu, kakor se je sedaj imenovala, je bilo v šolskem letu 1949-50 43, leta 1950-51 45 in v letu 1951-52 46 učencev. V naslednjih šolskih letih je število čevljarskih vajencev in vajenk začelo padati tako da jih je danes le še 21, od teh 7 iz privatnega sektorja, ostalih 14 pa iz čevljarske tovarne „Peko“.

Od leta 1948 do 1951 smo imeli na trziški strokovno-nadaljevalni šoli o potrditvah vsakoletne pettedenske tečaje, katerih se je udeležilo vsega skupaj 277 čevljarskih vajencev, med njimi nekaj prešivalk iz krajev, kjer niso imeli na matičnih šolah čevljarskega strokovnega pouka.

Največ čevljarskih vajencev v povojnih letih sta vzgojili podjetji „Obutev“ in „Ljubelj“, v zadnjih letih pa tovarna „Peko“, kjer se še danes vadi, kolikor dopuščajo razmere, pod vodstvom instruktora Iv. Novalka v obratu št. 2 nekaj fantov v ročnem delu.

ČEV LJARSKA INDUSTRIJSKA SOLA

Tovarni „Peko“ v Trziču in „Planika“ v Kranju sta dne 15. septembra t. l. ustanovili svojo čevljarsko industrijsko šolo z namenom, zagotoviti si industrijski-

Rajstva - smrti - poroke

Rojeni: Meglič Jožefa, gospodinja iz Granovs, je rodila sina. — Čestitamo!

Umrli: Dolinar Peter, upokojenec iz Trziča, star 71 let; Zupan Ivana, gospodinja iz Trziča, stara 67 let; Ahačič Ivana, gospodinja iz Križev, stara 36 let; Meglič Andrej, gozdni delavec iz Loma pod Storžičem, star 55 let; Snaj Marija, gospodinja iz Trziča, stara 71 let. — Svojcem naše sožalje!

Poročeni: Jelovčan Anton, tapetniški pomočnik iz Ljubljane, in Kepec Neža, prešivalka iz Trziča; Japelj Stanko, čevljarski mojster, in Sušnik Franciška, poslovodja gost. obrata, oba iz Trziča; Baša Avgust, tovarn. delavec iz Sl. Javornika, in Stegnar Monika-Angela, gospodinja iz Kovorja; Bedina Viljem, strojni ključavničar iz Trziča, in Sajovic Vida, nameščenka z Bistrice pri Trziču; Ahačič Jože, delavec, in Perko Ana, gospodinja, oba iz Podljubelja; Horvat Friderik, delavec, in Mrak Pavla, tovarn. delavka, oba iz Trziča; Zupan Metod, tovarn. delavec iz Trziča, in Mekuč Marija, tovarn. delavka iz Kovorja; Dolžan Jurij, kmečki delavec, in Meglič Jožefa, gospodinja, oba iz Podljubelja; Pogačnik Peter, delavec, in Stare Marija, gospodinska pomočnica, oba iz Zvirč; Pogačnik Ivan, mizarski pomočnik iz Zvirč, in Štangelj Amalija, tovarniška delavka s Slapu. — Mnogo sreče!

ZANIMIVOSTI

Kako se pozdravljajo razna ljudstva

Če sreča Trzičan Kola znanca, ga pozdravi: „Kam pa greš, Tona?“ Tona mu odvrne: „N'mav d' ven, gor ven!“

Če pa sreča Anglež znanca, ga pozdravi: „Kako Vam gre?“ (How do you do?), izgovori: hau du ju du). Znanec mu odgovori isto: „Kako Vam gre?“

Če sreča Francoz Francoza, ga pozdravi: „Kako Vam gre?“ Nagovorjeni mu odgovori n. pr. takole: „Jaz imam še vedno ishias!“ Odgovor: „Ah, ishias! Jaz imam ishias v levi nogi. 1951. leta sem bil pri specialistu. In veste, kaj mi je ta povedal?“ Francoz, ki ima letos ishias, mora trpeti in poslušati, kako je imel znanec ishias v letu 1951.

Francoz se rokuje z znanci povprečno preračunano, pol ure dnevno. V 60 letih bi znašalo to eno celo leto. Pri Angležih je to rokovanje, po njihovem mišljenju malo barbarsko dotikanje, znižano na minimum. Če je podal roko enkrat, se to ne bo ponovilo nikoli več.

Če so zbrani v družbi Francozi, zvedo o odsotnem Francozu zelo malo, prav mnogo o njegovi ljubici in ničesar o njegovi ženi.

Če so v družbi Angleži, zvedo o odsotnem tovarišu mnogo podrobnosti, o njegovi ženi zelo malo, a o prijateljici Angleži ničesar.

Francoz ne more biti brez prijateljice, Anglež ne brez kluba.

ske izvežban strokovni kader za napredek, boljšo in hitrejšo proizvodnjo čevljev. Sola ima enofno vodstvo, enak učni načrt, ki se enako izvaja v 1.a razredu v Kranju in v 1.b razredu v Trziču, ki je dobil svoj prostor na vajenski šoli, ki je industrijski čevljarski šoli odstopila eno učilnico za trikratni popoldanski pouk tedensko.

Podloči naraščaj čevljarske stroke bo imel dve možnosti. Kogar bi veselilo naučiti se ročnega dela, si bo moral pač poiskati kakega privatnega čevljarskega mojstra, katerih dolžnost je učiti naraščaj za ročno delo.

Kogar pa bo veselilo izučiti se za strojnega čevljarja, bo imel priliko izučiti se v industriji in napredovati. (Konec)

(Nadaljevanje in konec)

USPEH TRŽIŠKE MOTORISTIČNE EKIPE NA V. JUGOSLOVANSKI ALPSKI VOŽNJI

Vožnjo so nadaljevali tekmovalci proti Ajdovščini, ki je bila oddaljena 37 km. Po dolini Idrijce in po strmih serpentinah so se vzpeli na Col, ki ima 674 m nadmorske višine, in nato brzeli navzdol proti Ajdovščini v primorsko nižino. Colski ovinki bi bili skoraj usodni za Podbrežana Petra Terana, ki s težkim Horexom ni mogel izvoziti preostrega zavoja. Raje je izbral bližnjico preko nasipa. On in motor sta odnesla le nekaj prask, tako da je nadaljeval s tekmovalnjem. Frido Perko je pri padcu razbil steklo na reflektorju.

V Ajdovščini so se člani tržiške ekipe nekoliko okrepčali in nato takoj nadaljevali pot proti Tolminu. Ta etapa je bila dolga 73 km. Cesta je bila asfaltirana in je zato veljala za dobro. Pri Globočnikovi Javi so se pojavljali defekti, ki so s segrevanjem motorja postajali čim dalje bolj resni. Izgubil je mnogo dragocenega časa s popravili. Po lepi dolini Soče je cesta pripeljala tekmovalce v Solkan, mimo starodavnega samostana in v Tolmin. Tu se je kljub pozni popoldanski uri zbrala velika množica, ki je navdušeno pozdravljala zaprašene, umazane in izmučene tekmovalce. Toda malodušnosti med motoristi ni bilo in tudi ni smelo biti, ker je bila pred njimi še najtežja etapa pot preko

Vršiča v Kranjsko goro. Skoraj do Bovca so jih spremljali bistra Soča in soška jezera s svojimi hidrocentralami. Pred Bovcem so zagledali mavzolej s kostiščem iz prve svetovne vojne in malo dalje bovški Vintgar s slapom. Prešli so Trento in se pričeli vzpenjati na Vršič. Na levi je bil izvir Soče. Do vrha je bilo 12 km. Vzpon je znašal 16%. Prevoziti so morali 40 serpentin in se vzpeli nad 1000 m visoko. Motorji so pešali. Vozili so v prvi in drugi brzini. Na vrhu je čakalo tržiške tekmovalce veliko, prijetno presenečenje. Čakali so jih tržiški izletniki z avtomobili in motornimi kolesi. Mozečič, ki jih je vodil, je za vsakega tekmovalca pripravil okrepčilo.

Pot z Vršiča je bila hudo naporna, ker je bila mnogo ostrih zavojev in ker se je cesta strmo spuščala. Mogočne Julijske Alpe so se prikazale in vliče tekmovalcem novega poguma — saj bodo kmalu na cilju. V Kranjski gori so prešli kontrolo in se napotili prek Jesenic na Bled. Zadnji tekmovalci so prihajali že ob trdi temi. Vožnja je trajala 8 do 11 ur. Izmučeni in razburjeni so spet stopili na trdna tla. Osvežili so se in okrepčali ter odšli v Kazino, kjer naj bi bila razglasitev rezultatov in podelitev nagrad.

Tržičani so dosegli zelo lep uspeh:

Ivan Podrekar	2. mesto na DKW	175 cm
Karel Kravcar	4. mesto na Javi	175 cm
Frido Perko	6. mesto na Puch Tomos	250 cm
Zdenko Lavička	20. mesto na Puch Tomos	250 cm
Matevž Lukanc	23. mesto na Javi	250 cm
Franci Globočnik	24. mesto na Javi	250 cm
Janko Rupar	2. mesto na Horexu	350 cm
Peter Teran	1. mesto na Horexu	400 cm
Viljo Ulčnik	1. mesto na DKW	350 cm
Mirko Hrast	1. mesto na BMW	750 cm
Franci Kurnik	1. mesto na BMW	750 cm
Alojz Pristavec	3. mesto na BMW	750 cm

V generalnem plasmanu motornih koles je zasedel Franci Kurnik 3. mesto in bil tako prvi Jugoslovjan, Frido Perko pa 9. mesto (tretji Jugoslovjan).

V ekipnem plasmanu je tržiška ekipa dosegla izreden uspeh. Pred njo sta bili le ekipi Češka I in Češka II. Torej je prišla na 3. mesto, bila pa je prva ju-

goslovanska. Za njo so se vrstile ekipe Avstrije, Nemčije, Italije, Bolgarije, Slovenije, Hrvaške, Ljubljane, Tomosa, Gorice in ostale. Tržiški tekmovalci, med katerimi se je večina prvič podala na tako težavno pot, so se izkazali kot izredno požrtvovalni, vzdržljivi in pogumni. Prezrli so prestani napor in ne-

»SAOBRAČAJ« O LJUBELJSKIH DIRKAH

V 9/10 št. uradnega glasila AMZ Hrvatske »Saubračaj« je objavil urednik Ante Pecikozič zanimiv članek pod naslovom: »Ljubelj 1926—1956«. Zdi se nam umestno, da s tem člankom seznanimo Tržičane, zato ga prinašamo v prevodu.

Po mojem mišljenju so tri športne prireditve, ki so pri nas dobile ime, a v svetu določen renome: Opatija, Ljubelj in alpski rally. Te prireditve so po svojem karakterju tako različne, da lahko pridejo do izraza vozači raznih sposobnosti. Medtem ko je Opatija izrazito tekmovalne v hitrosti pa je Ljubelj ena od najlepših gorskih dirk Evrope, a alpski rally ena od najlepših alpskih voženj Evrope.

Mogoče se bo kdo našel, ki bo mislil, da so te besede izraz nekega lokalnega patriotizma, lokalnega v jugoslovanskem merilu, toda tisti, ki je obiskal eno od teh prireditev in ki je prireditev gledal ne samo z očmi zainteresiranega gledalca, mi bo to potrdil.

Opatija je uspevala v domačem in internacionalnem motociklističnem športnem krogu zainteresirati znane in slavne svetovne dirkače, da pridejo za minimalne

stroške na to težko stezo in riskirajo sebe in svoje dragocene stroje. Iz leta v leto se širi krog teh tujih voznikov, njihova kvaliteta se izboljšuje in prireditve sama prihaja v internacionalnih športnih krogih vse bolj do glasu kot ena najlepših stez v Evropi.

Vseh teh internacionalnih športnih voznikov ne privlači materialna odškodnina, nasprotno leta jim je minimalna pomoč ali — še bolje — plačani dnevni penzion. Privlačni jih lepota naše obale, lepota tekmovalne steze same in že majhna internacionalna podzavestno zaznavna zavest, da tudi oni pripadajo »Nagradi Jadrana«.

Isto je z Ljubeljem. Tudi Ljubelj ima svojo »stalno« skupino vozačev, na katero lahko računamo vsako leto kot hrbenico prireditve. Popolnoma isto je z alpskim rallyjem. V prvem, drugem in tretjem primeru so to prireditve, ki so dobile določeno ime, določen rang v zainteresiranih športnih krogih in ki morajo biti ravno zaradi tega imena in ranga vse boljše in solidnejše organizirane.

AMD v Tržiču, AMZ Slovenije in prebivalcem iz Tržiča je uspelo, da letošnjo jubilejno ljubeljsko prireditev organizirajo zares tako, da se mnoge in mnoge podobne športne manifestacije v inozemstvu lahko skrivajo pred Ljubeljem. Prebivalcem Tržiča, vsemu Tržiču, vsej Sloveniji pripada to priznanje. Ljubelj je

IZVIRNI TRŽIŠKI HUMOR

Ferdova žena zjutraj po telefonu: »Ti, mož, zakaj te ni bilo domov, saj je sindikalni sestanek trajal samo do dveh.«
Ferdo: »Draga žena, za nekatere že do dveh, za druge pa daljši.«

Nato tihi leden, brez zajtrka, brez prijazne besede.

Po nekaj dneh sede Ferdo zjutraj na posteljo k ženi in pravi: »Ti, žena, jez še obstajam.«

Nehal je tihi teden, Ferdo je dobil poljub in od takrat dalje, ker še obstaja, dobiva tudi v redu zajtrk.

Pri Jožefovi cerkvi razlaga učiteljica učenkam zemljepis: »Tam proti Košuti je sever, proti Kokovnici je jug, proti Storžiču je vzhod in proti Jelovici je zahod.« Otroci ponavljajo: »Sever, jug, vzhod, zahod.«

Učiteljica pokaže navzgor in pravi: »Nad nami je nebo.« Nato vpraša učenko Jelko, kaj je pod nami. Pa pravi Jelka: »Nad nami je nebo, pod nami pa je kravjek.« (Slučajno so se namreč tam pasle kravice...)

POSREDOVANJA

Grem v pomoč gospodinjji za hrano in stanovanje. Več se poizve v pisarni Turističnega društva.

Iščemo šoferje in sprevodnike za avtobusno progo Ljubljana—Tržič.

SAP - Turist biro

Ljubljana, Središka 13

ZAHVALA

Vsem, ki so ob smrti naše ljube žene, mame, babice, prababice in sestre

MARIJE SNOJEVE

z nami sočustvovali in jo spemili na zadnji poti, posebno zdravnikom za vso pozornost in trud za olajšanje njenih zadnjih ur življenja, vsem darovalcem vencov in cvetja ter mestni gasilski četki za častno spremstvo in poslovitelne besede — iskrena hvala.

Mož Henrik in družine Smola, Dornig, Hladnik in Jakshe

varnosti in marsikako okvaro na svojih lastnih vozilih ter tako nesebično prinesli tržičkemu avto-moto društvu pomembno zmago in uspeh. Zato so vredni vse pohvale in priznanja!

narodna prireditve Slovenije, Ljubelj je vprašanje časti vsakega posameznega Tržičana, Ljubelj je letni izpit organizacijskih sposobnosti AMD iz Tržiča in AMZ Slovenije. Ta povezava vsakega posameznega prebivalca mesta Tržiča z ljubeljsko dirko prestopa vse meje tistega, kar smo doslej imeli za možno. To ni več športni entuziazem in navdušenje, ki v določenem času in v odrejenem kratkem časovnem obdobju omogoči navdušiti tisoče in tisoče ljudi, to je zavest, da neka športna manifestacija pripada tebi kot posamec, da od majhnega, včasih zelo majhnega prispevka k celotni organizaciji zavisi, ali bo to uspelo ali ne. Beseda »Ljubelj« je bila geslo, ki je odpirala vsa vrata. »Ljubelj« je bila propustnica za že zaprte delavnice, trgovine z rezervnimi deli, benčinske črpalke.

Za ljubeljsko dirko je stal v polnem smislu ves slovenski narod, a na tržičkih prebivalcih je ležala ogromna odgovornost neposrednih organizatorjev te narodne prireditve v Sloveniji. Klobuk z glave pred tem, kar so ti ljudje naredili! To je, za čemer bi vsi morali stremeti, to se imenuje povezava vsakega posameznega prebivalca s svojim avto-moto društvom, s prireditvijo, sanje in želje vseh športnikov naše države, sanje in želje, ki so doživele svoje ustvarjenje v Tržiču.

(Nadaljevanje sledi)

Ob Dnevu republike čestitajo občanom tržiške občine

Občinski ljudski odbor Tržič

Občinski odbor SZDL
Občinski komite ZKS

Obč. odbor ZB NOV
Občinski komite LMS

Tovarna finega pohištva

Tržič

Telefon 3-31

TRGOVSKO PODJETJE

»PRESKRBA«
TRŽIČ

Telefonska št. uprave 3-15

Tovarna
kos
in srpov

Tržič

Telefonske številke
direktor 3-224
komercialni
oddelek 2-72

Mesarsko podjetje - Tržič

Poštni predal 20 - Telefon št. 2-86

**Tudi za zimo
vam je tovarna
obutve**

Peko

pripravila obsežno izbiro prvovrstnih čevljev in copat.
Posebej priporočamo moške visoke čevlje, ženske in
otroške škorenjčke, podložene s krznom, in naše tople
zimne copate, ki so za otroke pojačane z usnj. kapico

»REMONT«

Tržič

Telefon št. 2-64

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE

LIP Tržič

Poštni predal 29

Telefon številka 2-44, 3-23

Bombažna predilnica
in tkalnica
v Tržiču

Brzjavni naslov: Predilnica
Poštni predal 44
Telefonske številke: 2-26, 2-27

Ob Dnevu republike čestitajo občanom tržiške občine

Franjo Stritih, državni tesarski mojster

**Mestno gradbeno
podjetje - Tržič**

Trgovsko podjetje z usnjem

»RUNO« - Tržič

»ZVEZDA« KRANJ

Tkalnica in tekstilna oplemenjevalnica
Poslovalnica v Tržiču

**Gozdno gospodarstvo
KRANJ**

z gozdnimi obrati Tržič, Škofja Loka, Preddvör

Trgovsko podjetje
za Gorenjsko na veliko

Kokra

Kranj, Poštna 1
Brzjavi: Kokra
Poštni predal 85

Tovarna usnja

„Runo“ - Tržič

Telefon 3-37, 2-37

„TISKANINA“

tovarna tiskanega blaga

KRANJ - Gorenja Sava

Telegrami: Tiskanina

Poštni predal 75

Telefon: 1-73

„TERO“ LJUBLJANA

Cankarjeva 1-IV

**EXPORT -
IMPORT**

Brzjavi: TEKO

Poštni predal 298

SAP - TURIST BIRO

Ljubljana

podjetje za prevoz
potnikov in turistov

vam nudi udobne avtobusne prevoze
z modernimi avtobusi,
ki so pozimi večinoma tudi ogrevani